

سوادآموزی کاربردی مادران

۱۴۰۱

برنامه سوادآموزی کاربردی مادران در یک نگاه

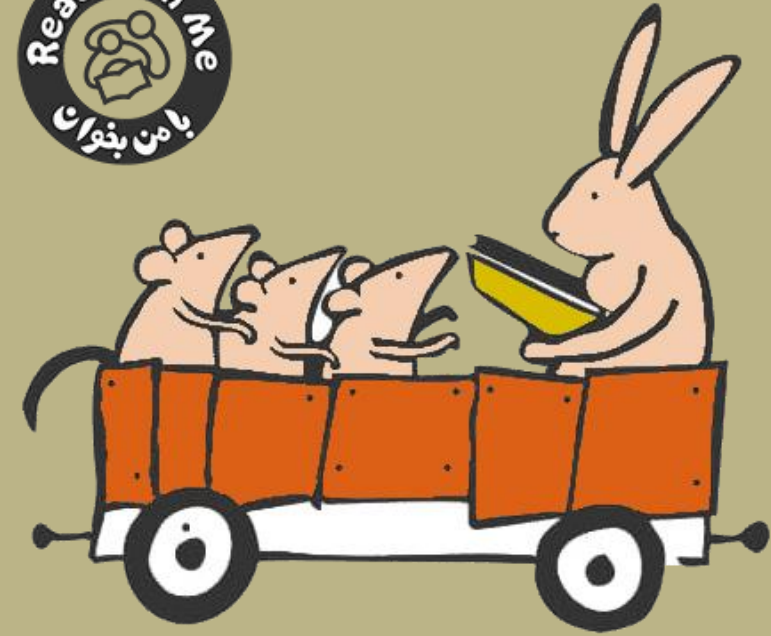
سوادآموزی کاربردی مادران (طرح پایلوت)	نام پروژه
مرکز توانمندسازی ندای ماندگار، موسسه مهر و ماه، موسسه حمایتی شکوفان	مراکز اجراکننده برنامه
بخشی از جایزه‌ی ایبی-آی‌رید ۲۰۲۲ (IBBY-iRead)	پشتیبان مالی
سرپرست پروژه: زهره قایینی تیم کارشناسی: سپیده آرمین، فرشته دباغ، مهتاب مقدم، شیدا اکبری، رها عابدی روابط عمومی: مهران غلام‌پور گروه پشتیبانی و تدارکات: فاطمه سیف اشرفی، هدیه خلیلیان، مهدی احمدی، ناصر سپاهی‌زاده	تیم اجرایی برنامه
۵۹	تعداد مادران درگیر با برنامه
۵	تعداد مربی‌ها، آموزگاران و کتابدارهای درگیر با برنامه
۸۹۹	تعداد کتاب و بسته‌های سوادپایه ارسال شده
تیر ۱۴۰۱	تاریخ آغاز برنامه
مهر ۱۴۰۲	تاریخ احتمالی پایان برنامه

پیشینه برنامه

«با من بخوان»، پس از یک‌دهه فعالیت در حوزه ترویج کتاب‌خوانی و سوادآموزی کودکان، آموزش سواد کاربردی به مادران را به شیوه‌های آموزشی خود افزوده است. تجربه سال‌ها فعالیت برای‌مان روشن کرد که ارتباط میان والدین و کودکان تنها هنگامی می‌تواند از جنبه کیفی گسترش و بهبود یابد که آنان بتوانند فرزندان‌شان را با ادبیات آشنا و در مسیر زبان‌آموزی و سوادآموزی همراهی کنند.

از این رو آموزش خانواده‌ها، به‌ویژه مادران، برای سهم‌شدن کتاب‌های باکیفیت با فرزندان‌شان در برنامه‌های «با من بخوان» پررنگ‌تر شد.

خواندن با خانواده

برنامه «خواندن با خانواده» از سال ۱۳۹۹ برای نخستین بار در چندین مرکز اجرا شد.

هدف اصلی این پروژه بردن برنامه کتابخوانی و سوادآموزی به درون خانواده‌ها و تبدیل خانه‌ها به محیط‌های سرشار از سواد است.

این برنامه در مناطق کم‌برخوردار اجرا می‌شود و گروه هدف خانواده‌هایی هستند که در شرایط معمول نمی‌توانند برای فرزندان‌شان کتاب فراهم کنند، بیشتر والدین کم‌سواد یا بی‌سواد و از نقش خود در بهبود شرایط آموزشی کودکان‌شان ناآگاه هستند.

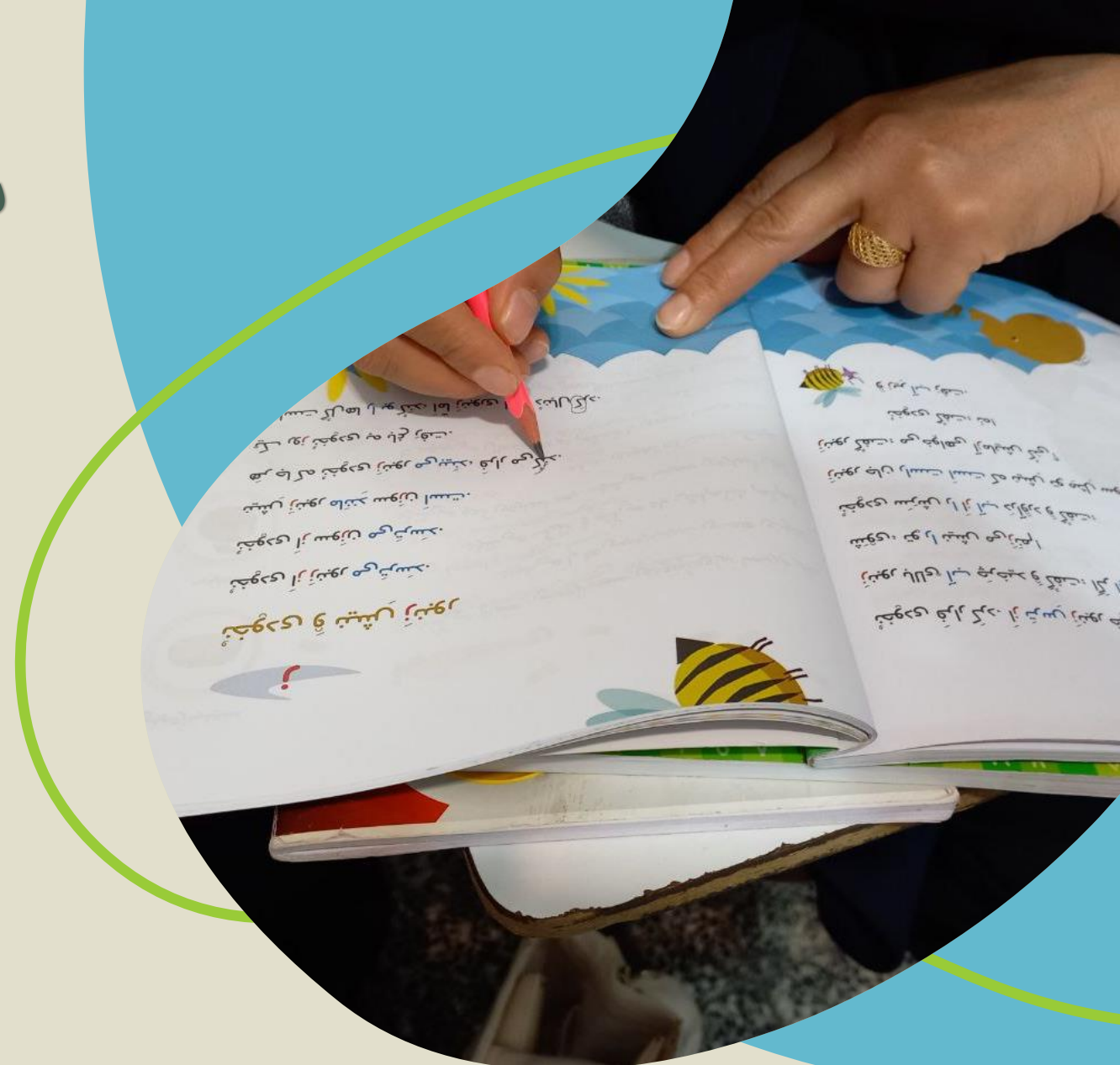

پس از ارزیابی اجرای یک سال و نیمه‌ی برنامه‌ی «خواندن با خانواده» دریافتیم که با دو گروه متفاوت روبه‌رو هستیم:

مادران باسواد و کم‌سواد که می‌توانند با آموختن نکته‌هایی درباره‌ی اهمیت و شیوه‌های سهیم شدن کتاب با فرزندان‌شان فضای خانه و یادگیری کودک‌شان را دگرگون کنند و مادران بی‌سوادی که توانایی لازم برای گام نهادن در این مسیر را ندارند.

سوادآموزی کاربردی به چه معناست؟

در سوادآموزی کاربردی، کاربرد سواد در زندگی روزانه یک اصل است. یعنی مادر بتواند با آموختن سواد گره‌ای، هر چند کوچک، از گره‌های زندگی‌اش بگشاید. مانند انجام کارهای خانه، برقراری تماس با خانواده و بستگان و از همه مهم‌تر همراهی فرزندان در مسیر رشد مهارت‌های سواد و خواندن. از این رو این برنامه به شرایط ویژه‌ی زندگی مادران، نیازها و نقش اجتماعی‌شان توجه دارد.

آموزش سواد پایه به مادران و توانمندسازی آنها در خواندن کتاب و سهمیم شدن با هدف تقویت بنیان‌های سوادشکوفایی کودکان سنین نوپا تا پیش دبستانی‌شان.

اهداف جزئی

- افزایش شمار مادران باسواد با مفهوم نوین سواد
- توانمند کردن و مشارکت دادن مادران در آموزش و رشد همه‌جانبه فرزندان (تحقق سوادآموزی بین نسلی)
- ارتقاء نقش مادران در تغییر معنادار وضعیت سوادآموزی کودک
- کاهش نابسامانی‌های روحی و روانی در مادران و کودکان
- تقویت ارتباط عاطفی میان اعضای خانواده به‌ویژه مادر با فرزندان
- بالا بردن کیفیت آموزشی کودکان در پیش دبستانی و دبستان
- تحقق بخشی از حقوق زن - مادر در خانواده
- زمینه‌سازی یادگیری مهارت‌های مورد نیاز در زندگی واقعی
- به‌دست آوردن توانایی بیان نظرات خود در جمع
- کسب دانش و به اشتراک‌گذاری تجربه در مورد بهداشت و سلامت کودک

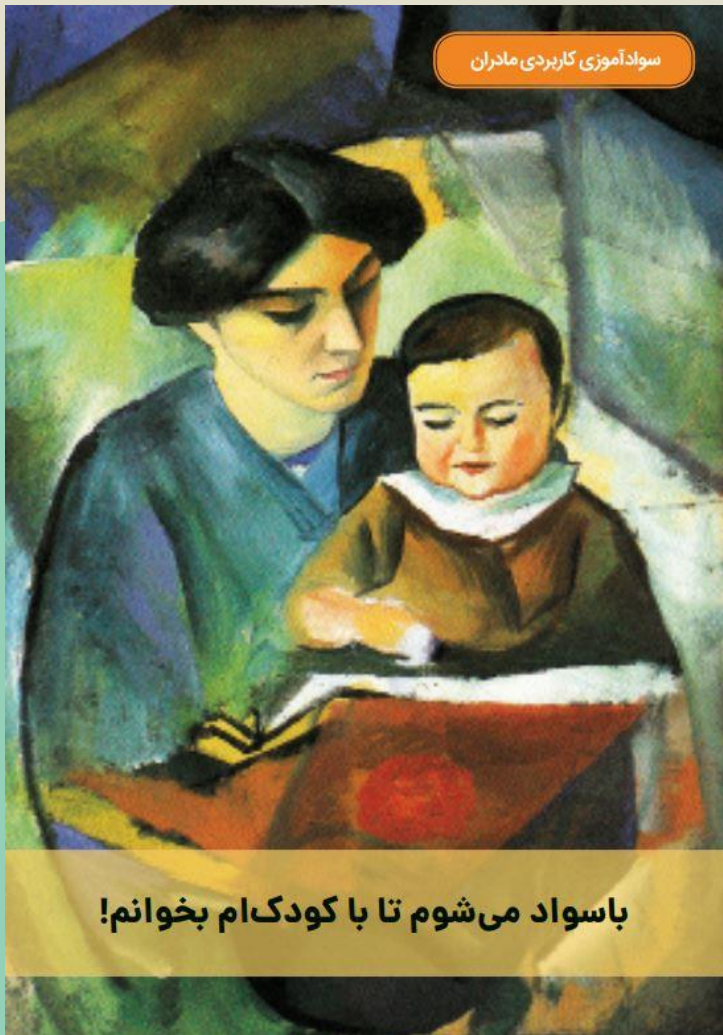
اهداف پروژه

سوادآموزی کاربردی مادران چه طور اجرا می شود؟

سوادآموزی کاربردی مادران در یک دوره ی ۸ ماهه انجام خواهد شد. در هر هفته دو نشست دو ساعته برگزار می شود.

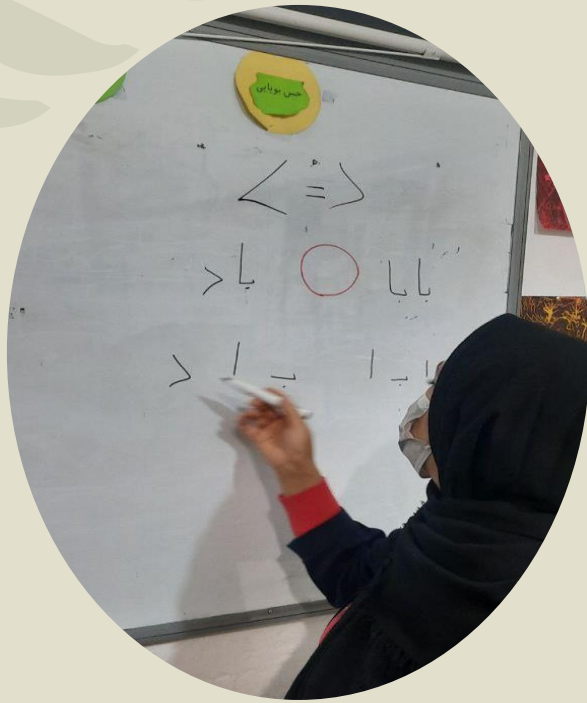
افزون بر برنامه ی آموزشی، کتاب های باکیفیت ادبیات کودک در اختیار مادران قرار می گیرد تا در کنار یادگیری بهتر واکها و واژه ها برای فرزندان شان کتاب بخوانند و محیطی غنی برای شان به ارمغان می آورند.

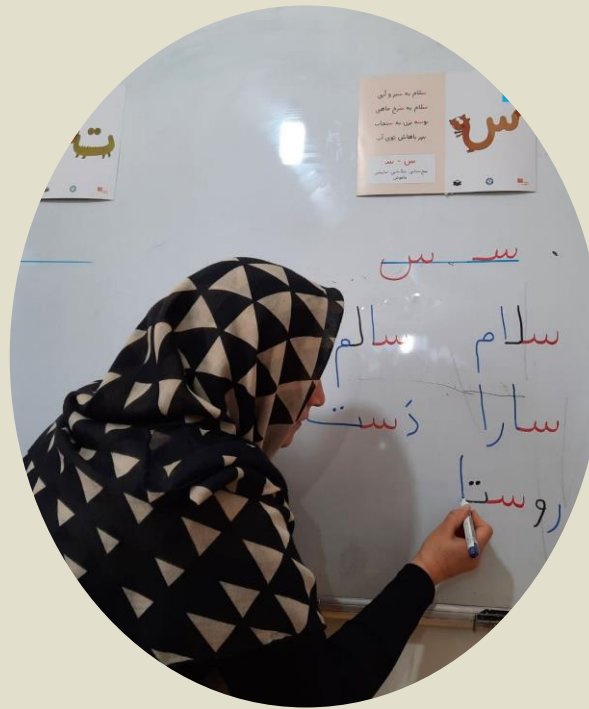

باسواد می‌شوم تا با کودک‌ام بخوانم!

در کنار منابع آموزشی رویکرد سواد پایه از راه ادبیات، دستنامه‌ای با عنوان «باسواد می‌شوم تا با کودک‌ام کتاب بخوانم» نیز ویژه‌ی مادران طراحی شده است. این دستنامه نکاتی درباره‌ی شیوه‌های گفت‌وگو و خواندن با کودکان را به زبانی ساده و با تکیه بر واژگان کاربردی و پرتکرار به مادران می‌آموزد.

مهر و ماه

شکوفان

ندای ماندگار

در سال نخست این برنامه به صورت پایلوت در سه مرکز «انجمن آموزشی حمایتی کودکان شکوفان»، «موسسه توانمندسازی مهر و ماه» و «موسسه توانمندسازی ندای ماندگار» اجرا می‌شود. هر سه مرکز سال‌ها برنامه‌ی «با من بخوان» اجرا کرده‌اند و کودکان پیش‌دبستانی و آموزگاران این مراکز با شیوه‌ی کار برنامه آشنا هستند.

شکوفان

انجمن آموزشی حمایتی کودکان شکوفان در محمودآباد شهری است. ۲۰ مادر در اجرای طرح پایلوت این برنامه شرکت دارند. همه‌ی مادران اصالتاً اهل افغانستان هستند. خانم‌ها راشدی و نعمتی آموزگاران این مرکزند.

جلسه‌ای با موضوع «حقوق کودک»،
انجمن آموزشی حمایتی کودکان
شکوفان

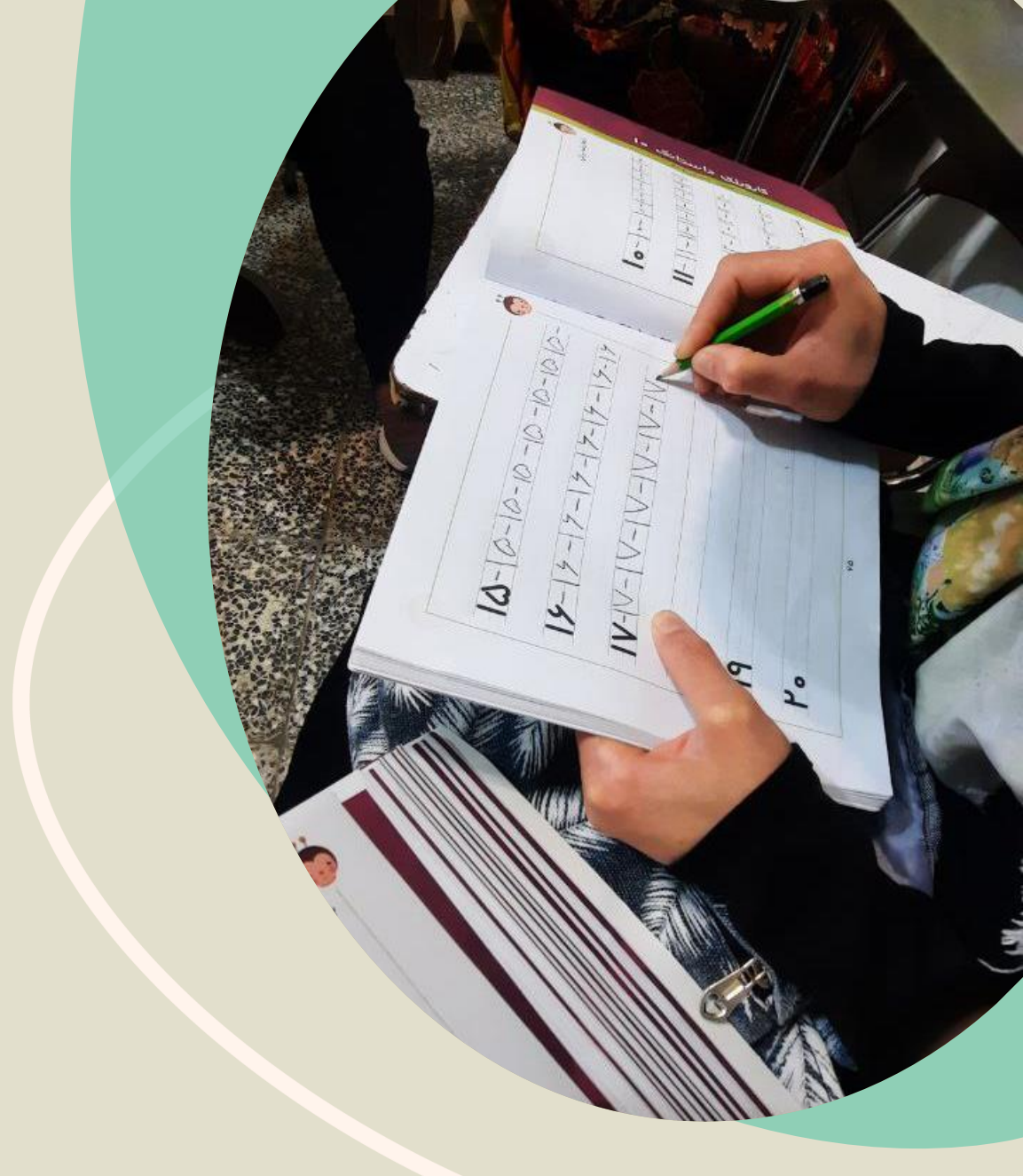
نیاز	خواسته	حقوق توان	حقوق بازی	حقوق یادگیری
تفریح	گوشی			
تغذیه مناسبت	دوچرخه			من رشد می‌کنم
لباس	اسباب بازی			
هویت			حقوق خواندن	حقوق رشد
آموزش			کتاب‌های پابفت	
			حقوق خانواده یا حامی	حقوق شادی

جلسه‌ای با موضوع «بهداشت»،
انجمن آموزشی حمایتی کودکان
شکوفان

مهر و ماه

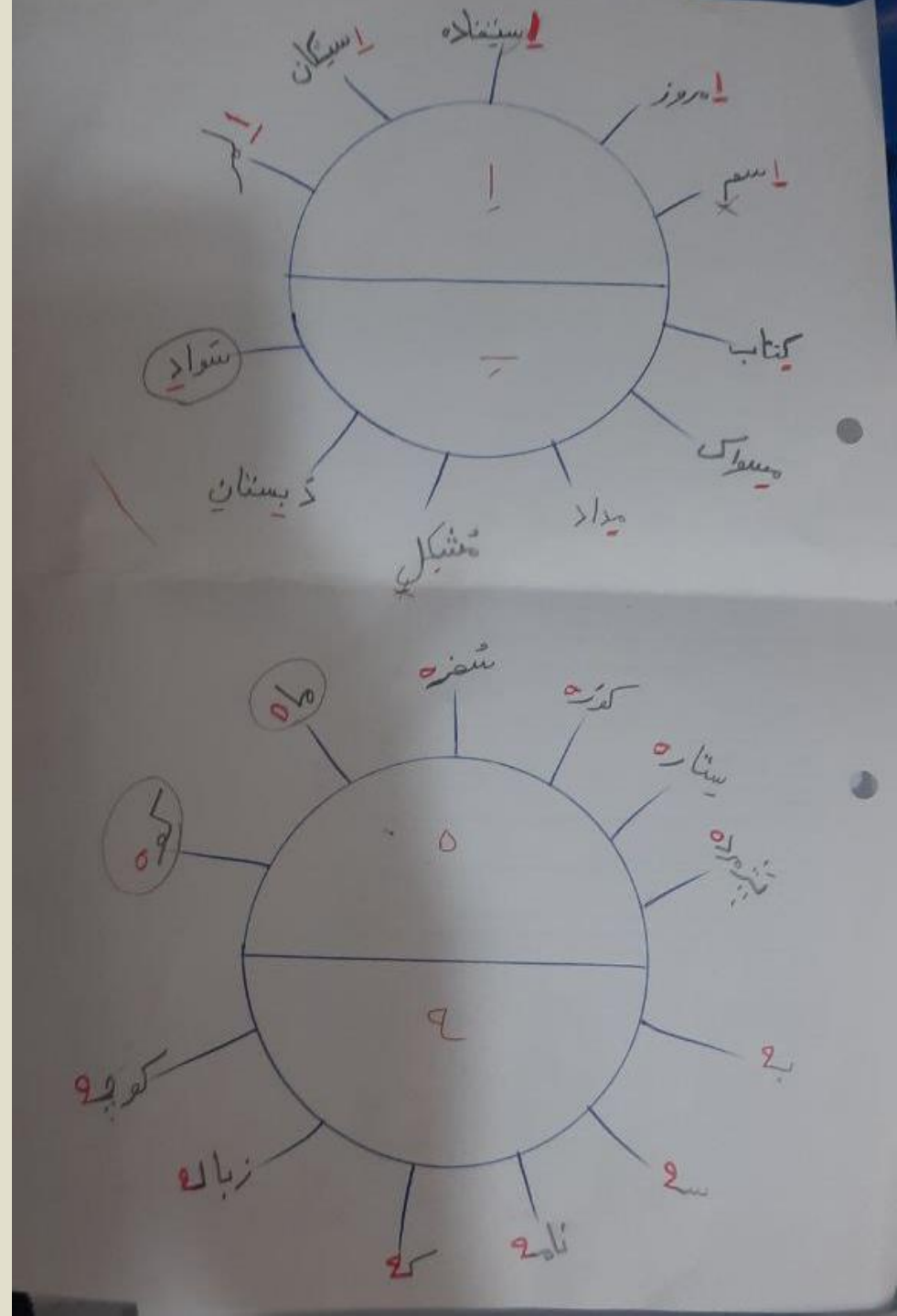
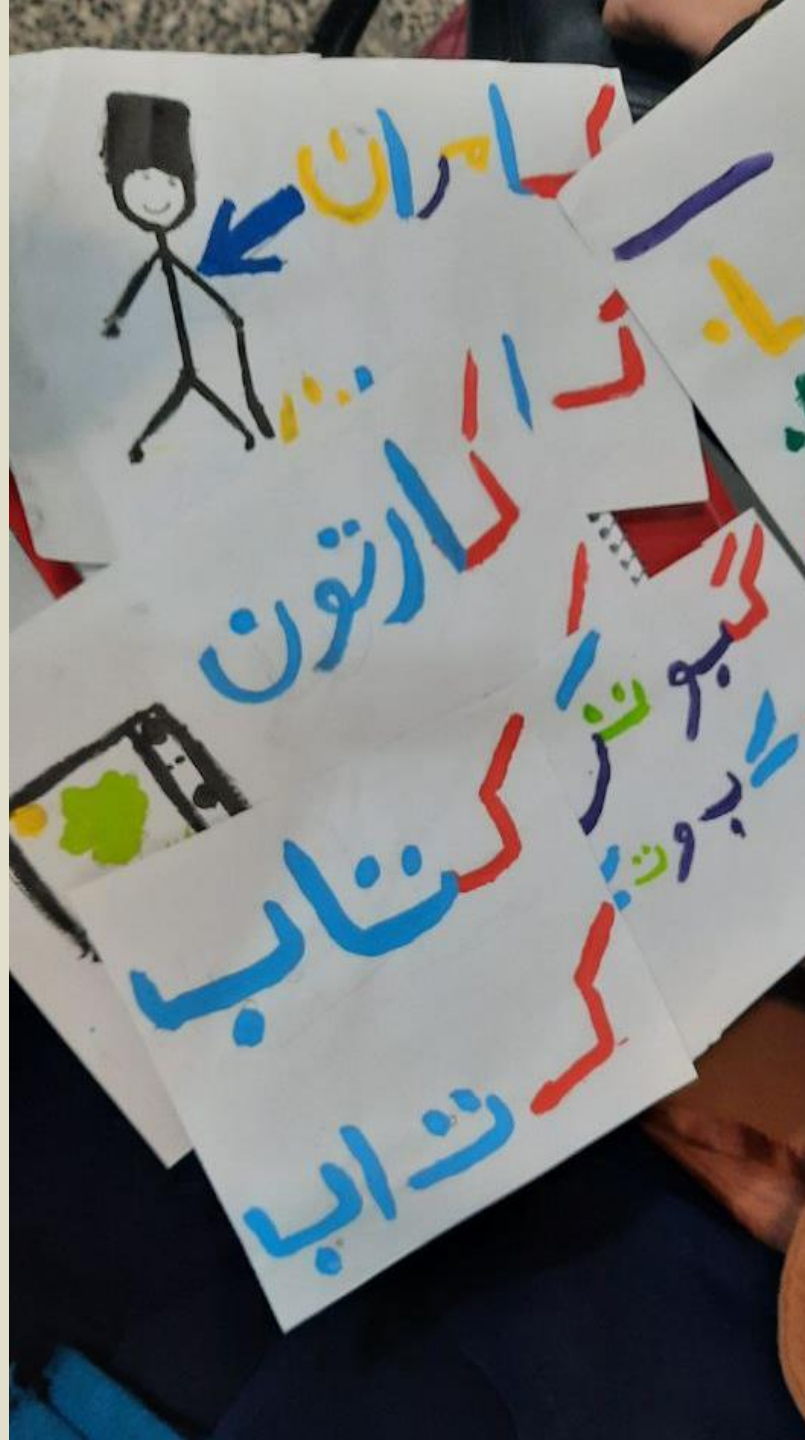
موسسه توانمندسازی مهر و ماه در محله‌ی فرحزاد تهران قرار دارد. خانم نوروزی آموزگار این مرکز هستند و ۱۵ مادر ایرانی و افغانستانی در کلاس‌های سوادآموزی این مرکز شرکت می‌کنند.

نمونه‌ای از به‌کارگیری سواد در زندگی روزمره، موسسه توانمندسازی مهر و ماه

نمونه‌ای از فعالیت‌ها
برای آموزش واک‌های
«ا»، «ه» و «ک»، مرکز
توانمندسازی مهر و ماه

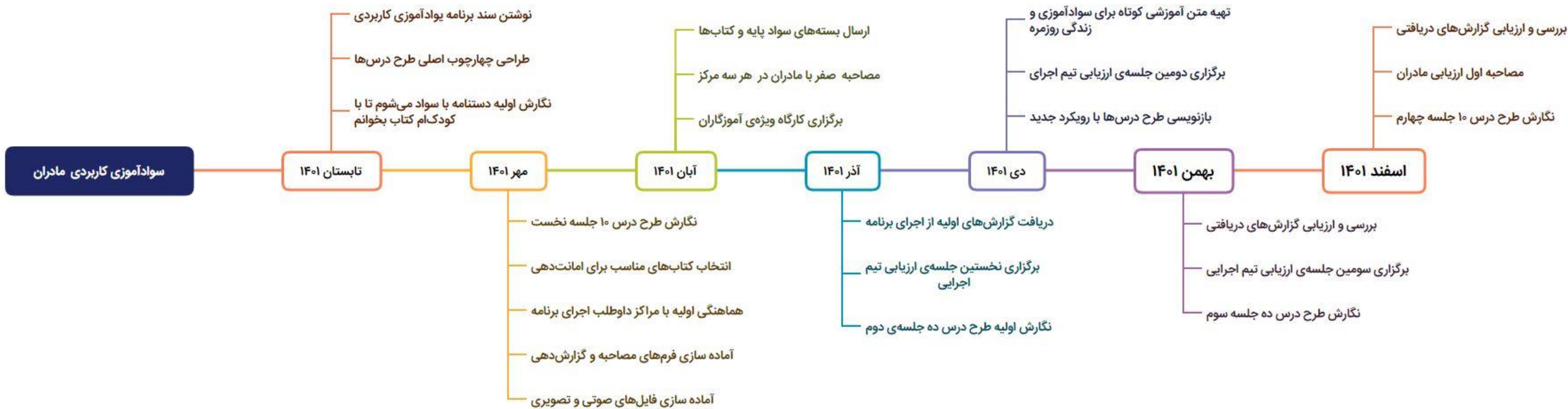
ندای ماندگار

موسسه توانمندسازی ندای ماندگار در محله‌ی دروازه‌غار تهران واقع شده است و کلاس‌های سوادآموزی مادران در ندای ماندگار از نیمه‌ی دوم آبان ۱۴۰۱ آغاز شد. ۳۰ مادر در دو گروه ۱۵ نفره در این کلاس‌ها شرکت می‌کنند. همه‌ی مادران اصالتاً اهل کشور افغانستان هستند و بسیاری از آن‌ها در سال ۱۴۰۰ به ایران مهاجرت کرده‌اند. خانم‌ها خوزستانی و شمس دو آموزگار این کلاس هستند.

ساخت عروسک
دست‌کشی در پیوند
با کتاب «مرغ سرخ
پاکوتاه»، مرکز ندای
ماندگار

آنچه تا به حال انجام شده است:

برنامه‌ی سوادآموزی کاربردی مادران تا پایان سال ۱۴۰۱، نیمی از مسیر را پیموده است. در این مدت آموزگاران، آموزش‌گرهای برنامه‌ی «با من بخوان» و تیم اجرایی با روش‌های گوناگون، از جمله گزارش‌های متنی، گزارش‌های تصویری و مصاحبه، روند پیشرفت برنامه را بررسی و ارزیابی کرده‌اند. طرح درس آموزشی با توجه به این ارزیابی‌ها گام به گام طراحی می‌شود. گزارش پایانی و کامل اجرای این برنامه در پاییز ۱۴۰۲ منتشر خواهد شد.